

DOSAR NR.

R O M Â N I A
TRIBUNALUL TIMIȘ SECȚIA I-A CIVILĂ
Dosar nr.

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 13 Septembrie 2023

Completul compus din:

PREȘEDINTE

JUDECĂTOR

GREFIER

Pe rol judecarea apelului formulat de apelanta împotriva
încheierii civile nr. 10.03.2022 pronunțată de în dosarul nr.
în contradictoriu cu intimatul având ca obiect divorț.

La apelul nominal făcut în ședința publică, se prezintă apelanta asistată de avocat
Stiengelbauer Cosmina, și intimatul asistat de avocat

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință după care.

Instanța constată că împuternicirea avocațială a apărătorului intimatului s-a găsit
înăuntrul plicului prin care a fost comunicată întâmpinarea.

Apărătorul apelantei depune cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.
pentru interpretarea „Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 324 alin. 1 coroborat
cu art. 324 alin 4 Noul Cod Civil prin sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii
de partaj” se înțelege că soluționarea petiției având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței
conjugale unuia dintre soți la desfacerea căsătoriei este condiționat de existența pe rolul
instanțelor de judecată a unui dosar având ca obiect partaj cu privire la locuința conjugală a
părților sau sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” reprezintă
momentul până la care o hotărâre pronunțată într-un dosar având ca obiect atribuirea
beneficiului locuinței la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice, această cerere o
comunică și apărătorului intimatului.

Instanța acordă cuvântul asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și
Justiție.

Apărătorul intimatului precizează că nu este de acord cu această sesizare, a se avea în
vedere că prevederile art.324 al. 1 și al. 4, arată clar că hotărârea privind beneficiul atribuirii
locuinței conjugale se va face până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, astfel va
trebui să existe o acțiune de partaj pe rol.

Apărătorul apelantei precizează că acesta este motivul pentru care au solicitat a se
pronunța Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru că a respins acest
capat de cerere ca inadmisibil în condițiile în care pe rolul instanțelor de judecată nu a fost
înregistrată o acțiune având ca obiect partaj cu privire la acest imobil invocând în susținerile
sale Decizia CCR nr. 499/2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor
art. 324 alin. (4) din Codul civil, ori textul de lege nu spune că este condiționată de existența
unei acțiuni de partaj. Prin urmare apreciază că este necesar să se Înalta Curte de Casație și
Justiție, pe de altă parte sunt îndeplinite condițiile prevăzute de codul de procedură civilă
privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu această chestiune de drept, mai mult de
atât cauza se află pe rolul tribunalului, instanță unde hotărârea rămâne definitivă și de această
chestiune depinde soluționarea pe fond a cauzei raportat la motivarea hotărârii Judecătorei
Timișoara pe acest capăt de cerere. Mai mult de atât Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a
mai pronunțat pe această chestiune de drept, nici nu existat un recurs în interesul legii raportat
la practica de la nivelul țării.

DOSAR NR.

Instanța acordă cuvântul asupra cererii de suspendare a prezentei cauze până la pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Apărătorul intimatului consideră că este o modalitate de tergiversare a cauzei, lasă la aprecierea instanței cererea de suspendare.

Instanța se va pronunța prin încheierea asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și pe suspendarea cauzei.

INSTANȚA

Raportat la complexitatea cauzei și având nevoie de timp pentru a delibera, instanța, în temeiul art.396 alin.1 NCPC, va amâna pronunțarea la data de 26.09.2023, urmând ca soluția să fie pusă la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Amână pronunțarea în cauză la data de 26.09.2023.

Pronunțată în ședința publică de la 13 Septembrie 2023.

Președinte,

**Judecător,
ROXANA ȘORÂNDARU**

**Grefier,
CRISTINA LUMINITA
BĂRBIERU CIUREA**

DOSAR NR.

R O M Â N I A
TRIBUNALUL TIMIȘ SECȚIA I-A CIVILĂ
Dosar nr. 25846/325/2020*

ÎNCHEIERE
Ședința publică de la 26 Septembrie 2023
Completul compus din:
PREȘEDINTE
JUDECĂTOR
GREFIER

Pe rol judecarea apelului formulat de apelanta , împotriva încheierii civile nr. / . 2022 pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr. în contradictoriu cu intimatul având ca obiect divorț.

Mersul dezbaterilor și concluziile părților au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 13 Septembrie 2023, care face parte integrantă din prezenta și când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru azi, 26 Septembrie 2023.

TRIBUNALUL,

I. Asupra admisibilității sesizării:

Tribunalul constată îndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art 519 cod de procedură civilă:

1. Tribunalul este investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, respectiv cu calea de atac a apelului într-o cauză având ca obiect divorț.

2. De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. prevederilor art. 324 alin. 1 coroborat cu art. 324 alin 4 Noul Cod Civil depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Potrivit art 324 alin Noul Cod civil, alin. (1) *La desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale fostilor soți.* iar alin (4) menționează că *Prevederile alin. (1)-(3) se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soți, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj.*

3. Problema de drept este nouă în sensul că, nu a făcut obiectul niciunui recurs în interesul legii și nici nu s-a mai statuat asupra acesteia anterior de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

II. Expunerea succintă a cauzei.

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 07.10.2020, sub numărul de dosar reclamantul-pârât reconvențional în contradictoriu cu pârâta-reclamantă reconvențional , a solicitat instanței să dispună desfacerea căsătoriei încheiate între părți, la data de 06.06.2009, înregistrată în registrul de stare civilă al localității Timișoara, sub nr. 772 din 06 iunie 2009, din culpa comună a soților, întrucât raporturile dintre soți sunt grav vătămăte, iar continuarea

DOSAR NR.

căsătoriei nu mai este posibilă; păstrarea de către pârâta a numelui dobândit prin căsătorie, respectiv acela de " " ; stabilirea exercitării în comun a autorității părintești cu privire la minorul , născut la data de , de către ambii părinți; stabilirea locuinței minorului la mamă; obligarea reclamantului la plata unei pensii de întreținere în favoarea minorului în cuantum de 1/4 calculată în funcție de veniturile nete, reprezentând contribuția la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională ale minorului; stabilirea unui program de relaționare cu minorul , program menționat în cuprinsul cererii de chemare în judecată.

Prin cererea reconvențională formulată la data de 27.11.2020, pârâta-reclamantă a solicitat desfăcerea căsătoriei părților încheiată la data de 06.06.2009 și înregistrată sub nr. /06.06.2009 în registrul de stare civilă al Mun. Timișoara din culpa exclusivă a reclamantului-parat reconvențional și obligarea acestuia la plata către pârâta-reclamantă reconvențional a sumei de 50.000 lei, reprezentând despăgubiri; să se dispună ca autoritatea părintească cu privire la minorul, născut la data de să fie exercitată exclusiv de către parata-reclamanta reconvențional; să se stabilească programul de relaționare al reclamantului-parat reconvențional în principal fără a permite lăsarea peste noapte a minorului la locuința tatălui sau, respectiv în intervalul orar 10-21 în zilele solicitate prin cererea de chemare în judecată la primele trei puncte, cu excepția perioadelor de vacanță școlară la punctul 1, iar în subsidiar în modalitatea propusă de acesta, însă cu observațiile și solicitările arătate în cuprinsul întâmpinării (cu excepția perioadelor de vacanțe școlare, în week-end-urile indicate luarea de la domiciliul pârâtei-reclamantă reconvențional a minorului să fie făcută sâmbăta de la ora 10, cu înapoierea minorului la domiciliul pârâtei-reclamantă reconvențional duminică orele 18,00, cu obligarea reclamantului-parat reconvențional să respecte programul activităților extrașcolare ale minorului, sub supravegherea reprezentanților instituțiilor statului, cu indicarea expresă a adresei locuinței unde va dormi peste noapte) și doar cu condiția ca din probatoriul administrat în cauză să rezulte că acesta este în interesul superior al minorului: **în temeiul prevederilor art. 324 NCC să se atribuie pârâtei-reclamantă reconvențional beneficiul locuinței conjugale situată în , str. , nr. , bl. , sc. , et. , ap. , județul , bun imobil proprietate comuna a părților.**

Prin sentința civilă nr. /10.03.2022 pronunțată de Judecătoria în dosarul nr. s-au hotărât următoarele:

„Admite în parte cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul-pârât reconvențional , având CNP , cu domiciliul în , str. nr. , Tronson , sc. , ap. , jud. în contradictoriu cu pârâta-reclamantă reconvențional , având CNP , cu domiciliul în str. , nr. , Tronson , sc. , ap. , jud. , având ca obiect divorț.

Admite în parte cererea reconvențională formulată de pârâta-reclamantă reconvențional în contradictoriu cu reclamantul-pârât reconvențional având ca obiect divorț.

Desface căsătoria încheiată la data de 06.09.2009 în mun. , jud. înregistrată sub nr. /06.09.2009 în Registrul de Stare Civilă al Primăriei Municipiului Timișoara, jud. Timiș, din culpa exclusivă a reclamantului-pârât reconvențional.

Încuviințează ca pârâta-reclamantă reconvențional să păstreze numele purtat în timpul căsătoriei, acela de

Dispune ca autoritatea părintească cu privire la minorul , născut în data de , să fie exercitată în mod exclusiv de către mamă.

Stabilește locuința minorului la mamă.

DOSAR NR.

Obligă reclamantul-pârât reconvențional să plătească în favoarea minorului născut în data de o pensie de întreținere lunară în cuantum de 1/4 din venitul net lunar realizat, iar în lipsă de venituri prin raportare la venitul minim net pe economia națională, începând cu pronunțării hotărârii, și până la majoratul minorului sau noi dispoziții, plata urmând a se efectua în data de 20 a fiecărei luni pentru luna în curs.

Încuviințează ca tatăl să aibă legături personale cu minorul născut în data de , în sensul că încuviințează reclamantului-pârât reconvențional Vlad un program de vizită al minorului, cu obligația de a lua minorul de la domiciliul mamei și de a-l readuce la domiciliul acestuia la sfârșitul programului de vizită, precum și cu respectarea activităților extrașcolare ale minorului, în următoarea modalitate:

- în prima și a treia săptămână din lună: de sâmbătă de la ora 10.00 până duminică la ora 18.00, cu excepția vacanțelor școlare.

- în vacanța de vară: în anii pari - primele două săptămâni din luna august, iar în anii impari - primele două săptămâni din luna iulie, începând din prima zi a intervalului, de la ora 10.00, până în ultima zi a intervalului la ora 18.00.

- în vacanța de primăvară: în anii pari din ziua anterioară Sărbătorii de Paște până a doua zi de Paște inclusiv, iar în anii impari primele trei zile după Sărbătorea de Paște, din prima zi a intervalului de la ora 10.00, până în ultima zi a intervalului ora 18.00.

- în vacanța de iarnă: în anii impari în perioada 24-26 decembrie, iar în anii pari în perioada 27-29 decembrie, începând din prima zi a intervalului, de la ora 10.00, până în ultima zi a intervalului la ora 18.00;

- ziua de naștere a minorului (08 decembrie): în anii impari, în zi nelucrătoare în intervalul orar 10.00-18.00, iar în zi lucrătoare după terminarea programului școlar al minorului și până la ora 19.00.

- tatăl poate să comunice zilnic cu minorul prin mijloace electronice în intervalul 17.00-19:00, cu obligația în sarcina mamei de a nu interzice minorului comunicarea cu tatăl și de a facilita desfășurarea acestora.

- transmiterea de către pârâta-reclamantă reconvențional a unor informații referitoare la minor, inclusiv fotografii sau înregistrări recente, evaluări medicale sau școlare, situația școlară, activități extrașcolare și orice alte informații relevante cu privire la persoana minorului.

- mama poate să comunice cu minorul pe perioada programului de vizită, prin mijloace electronice, în intervalul 13.00-14.00, cu obligația în sarcina tatălui de a nu interzice minorului comunicarea cu mama și de a facilita desfășurarea acestora.

Compensează în parte cheltuielile de judecată ale părților până la concurența sumei de 1800 lei și respinge în rest pretențiile cu acest titlu ca neîntemeiate.

Respinge în rest cererile, ca neîntemeiate.

Executorie cu privire la modul de exercitare a autorității părintești, stabilirea locuinței minorului, pensia de întreținere și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorului."

Din cele de mai sus rezultă că prima instanță a respins cererea pârâtei reclamante de atribuire a beneficiului locuinței conjugale situată în Timisoara, str. , nr. , bl. , sc. , et. , ap. , județul , bun imobil proprietate comună a părților, cu următoarea motivare:

„În ceea ce privește cererea reclamantei de **atribuire a beneficiului locuinței conjugale**, conform art. 324 alin. 1, 2 și 4 Cod civil „(1) La desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile

locative proprii ale foștilor soți.

(2) Soțul căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere este dator să plătească celui alt soț o indemnizație pentru acoperirea cheltuielilor de instalare într-o altă locuință, cu excepția cazului în care divorțul a fost pronunțat din culpa exclusivă a acestuia din urmă. Dacă există bunuri comune, indemnizația se poate imputa, la partaj, asupra cotei cuvenite soțului căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere.

(4) Prevederile alin. (1) - (3) se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soți, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj."

Instanța constată că pârâta-reclamantă convențional a formulat în timpul procesului o cerere de emitere a unei ordonanțe președințiale, astfel încât prin sentința civilă nr. / pronunțată de în dosarul nr. s-a admis cererea de emitere a ordonanței președințiale și a dispus „Atribuirea beneficiului locuinței conjugale situată în , str. , nr. , bl. , sc. , et. , ap. , jud. CF nr. Timișoara, nr. cadastral , bun proprietatea comună a părților, către reclamantă, până la soluționarea dosarului cu nr. aflat pe rolul , având ca obiect divorț. Totodată, s-a dispus evacuarea pârâtului din acest imobil până la soluționarea dosarului cu nr. aflat pe rolul , având ca obiect divorț.

În prezenta cauză pârâta-reclamantă reconvențional a solicitat atribuirea beneficiului locuinței conjugale situată în Timișoara nr. , bl. , sc. , et. , ap. , jud. imobil înscris în nr. Timișoara, bun comun în devălmășie a soților, astfel cum rezultă din extrasul de carte funciară depus la fila 41, vol. I.

Din dispozițiile legale menționate anterior, rezultă că pentru a se dispune atribuirea beneficiului locuinței în situația prevăzută la alin. 4, temei de drept invocat de către reclamantă, trebuie să se facă dovada existenței unei acțiuni de partaj, având în vedere că se precizează expres că va produce „efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj."

În același sens este și Decizia nr. 499 din 5 decembrie 2013 pronunțată de CCR, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 324 alin. (4) din Codul civil, publicată în Monitorul Oficial nr. 134/24.02.2014, a cărei considerente obligatorii statuează faptul că:

„Astfel, limitarea în timp a atribuirii beneficiului locuinței conjugale până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți, are o dublă finalitate. Pe de-o parte, este protejat interesul superior al copiilor minori ori interesul soțului ce obține beneficiul ca urmare a aplicării criteriilor prevăzute de art. 324 alin. (1) din Codul civil, iar, pe de altă parte, este protejat dreptul de proprietate asupra bunului comun al soțului ce nu a obținut acest beneficiu.

Caracterul temporar al acestei măsuri, respectiv până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, este de esența acesteia. Dacă această măsură nu ar fi vremelnică, soțul care a obținut beneficiul locuinței conjugale, bun comun, nu ar mai avea interesul de a partaja respectivul bun, astfel încât cererea de partaj ar trebui introdusă de celălalt soț, care ar suporta exclusiv taxele aferente acesteia.

Din această perspectivă, Curtea observă că textul de lege criticat nu aduce atingere art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, ci, dimpotrivă, reprezintă un beneficiu acordat de legiuitor soțului căruia i se atribuie locuința conjugală.

Referitor la condiționarea accesului autorului la justiție pentru acordarea beneficiului locuinței conjugale, privit ca o componentă a dreptului la un proces echitabil, de existența unei cereri de partaj înregistrate, Curtea observă că prin Decizia nr. 1.558 din 6 decembrie

DOSAR NR.

2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 54 din 23 ianuarie 2012, făcând referire la jurisprudența sa a reținut, în esență, că "accesul liber la justiție [...] poate fi supus unor condiționări de fond și de formă". *Condiționarea reglementată prin textul de lege criticat are ca scop ocrotirea în mod egal a dreptului de proprietate aparținând celor doi soți.*"

În speță, instanța constată că pârâta-reclamantă reconvențional nu a făcut dovada existenței unei astfel de acțiuni înregistrată pe rolul instanței, care să limiteze în timp atribuirea beneficiului locuinței, arătând inclusiv în concluziile pe fondul cauzei faptul că nu s-a solicitat partajarea imobilului, susținând că apreciază că nu ar fi necesar să înregistreze o astfel de acțiune în instanță, apărare ce nu poate fi primită față de considerentele arătate anterior."

Împotriva acestei sentințe, reclamanta Mărginean Mihaela Dana a declarat apel, solicitând admiterea apelului, modificarea în parte a sentinței civile apelate în ceea ce privește capetele de cerere referitoare la:

1. acordarea de despăgubiri în conformitate cu prevederile art. 388 NCC;
2. atribuirea către pârâta-reclamantă reconvențional a beneficiului locuinței conjugale situată în Timișoara, str. _____, nr. _____, bl. _____, sc. _____, et. _____, ap. _____, județul Timiș, imobil evidențiat în nr. _____ UAT TIMIȘOARA, nr. cadastral _____, bun imobil proprietate comună a părților în temeiul prevederilor art. 324 NCC, cu menținerea în rest a dispozițiilor hotărârii pronunțate de către

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Apelanta pârâta-reclamantă considera ca prin prevederile art. 324 alin. 4 NCC legiuitorul a înțeles doar să limiteze în timp efectele acestei hotărâri judecătorești, legând aceste efecte de rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

Necesitatea reglementării momentului până la care își produce efectele o astfel de hotărâre în cazul locuinței comune este pe deplin justificată, întrucât dreptul de coproprietate devalmasă încetează prin rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

Doctrina juridică consacră aceleași aspecte:

Aspectele dezbătute mai sus referitoare la criteriile și condițiile în care va avea loc atribuirea beneficiului contractului de închiriere de mai sus se aplică *mutatis mutandis* și în cazul în care bunul este proprietatea comună a soților, caz în care atribuirea beneficiului locuinței conjugale produce efecte numai până la dată rămânerei definitive a hotărârii de partaj.

Reglementarea în dreptul românesc a instituției locuinței familiei și a regimului juridic ce guvernează această instituție juridică urmărește protejarea unor principii fundamentale, cum sunt principiul ocrotirii căsătoriei și familiei, respectiv principiul interesului superior al copilului.

Mai mult, normele noului Cod Civil privind locuința familiei sunt menite să sancționeze abuzul de drept al unuia dintre soți care prin actele sale ar afecta stabilitatea locativă a familiei precum și culpa sotelor la desfacerea căsătoriei.

Reglementarea noului Cod Civil privind locuința locativă este de asemenea menită să asigure echilibrarea puterilor între soți și să împiedice și să cenzureze actele abuzive ale unuia dintre soți care ar duce la perturbarea liniștii, armoniei și confortului familial, acordându-se de către legiuitor prioritate interesului familial.

Dacă intenția legiuitorului ar fi fost ca acest petit să fie condiționat și de o acțiune de partaj considera ca textul de lege ar fi trebuit să menționeze expres ca o astfel de solicitare trebuie făcută la desfacerea căsătoriei și la momentul introducerii acțiunii având ca obiect partaj.

DOSAR NR.

De altfel, doctrina si practica judecatoreasca in materie, justifica posibilitatea formularii unui asemenea capat de cerere tocmai pentru ca odata cu desfacerea casatoriei inceteaza si relatia de afectiune intre parti.

A depus la dosarul cauzei practica judecatoreasca in acest sens, practica din care nu rezulta conditionarea atribuirii beneficiului locuintei conjugale de introducerea unei actiuni de partaj.

În acelasi sens a fost depusă și : *Efectele divorțului asupra locuintei comune, judecator Bucuresti:*

Atribuirea locuintei comune la divort poate avea ca obiect fie locuinta detinută de soți in calitate de chiriași, fie locuinta proprietate comună a solilor. Spre deosebire de reglementarea în vigoare, care nu cuprinde expres criteriile atribuirii locuintei la desfacerea căsătoriei prin divort, noul Cod civil umple acest gol legislativ. Potrivit art. 324 din N.C.civ., la desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuintei de către ambii soți și aceștia nu se inteleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți. (2) Soțul căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere este dator să plătească celuilalt soț o indemnizație pentru acoperirea cheltuielilor de instalare într-o altă locuință, cu excepția cazului în care divortul a fost pronunțat din culpa exclusivă a acestuia din urmă. Dacă există bunuri comune, indemnizația se poate imputa, la partaj, asupra cotei cuvenite solului căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere. (3) Atribuirea beneficiului contractului de închiriere se face cu citarea locatorului și produce efecte față de acesta de la data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă. (4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soli, atribuirea 46 Potrivit art. 937 alin. (1) din N.C.civ., persoana care, cu bună-credință, încheie cu un neproprietar un act translativ de proprietate cu titlu oneros, având ca obiect un bun mobil, devine proprietarul acelui bun din momentul luării sale în posesie hotărârii de partaj. " Din cuprinsul art. 324 alin. (1) rezultă că, pentru atribuirea beneficiului contractului de închiriere, instanța de judecată va avea în vedere următoarele repere: - instanța va aborda chestiunea atribuirii locuintei numai la cererea părții; ea va putea lua act de învoiala solilor survenită în timpul judecății; - dacă subzistă posibilitatea divizării locuintei în unități locative distincte care ar satisface interesele ambilor soți și ale copiilor, instanța este datoră să ia în calcul și această soluție, care prezintă avantajul că nu aduce atingere drepturilor locative ale niciuneia dintre părți. În măsura în care nu este posibilă folosirea locuintei de către ambii soți și nu s-a realizat o învoială a acestora, criteriile pe care instanțele urmează să le valorifice, în ordinea prevăzută de lege, sunt următoarele: a) criteriul interesului superior al copiilor minori. Ca aspect de noutate, se poate remarca faptul că, în concepția noului Cod civil, criteriul nu mai este cel al incredintării copiilor minori, ci al „ interesului superior al copiilor minori”. Explicatia acestei opțiuni legislative este aceea că, în concepția noului Cod Civil, în principiu, divortul nu produce efecte cu privire la raporturile dintre părinți și copii. Altfel spus, potrivit art. 397, „După divort, autoritatea părintească revine în comun ambilor părinți, afară de cazul în care instanța decide altfel. ” Așadar, după divort, de regulă, autoritatea părintească continuă să fie exercitată în mod egal și în comun de ambii părinți, spre deosebire de soluția din Codul familiei care presupune că instanța de divort dispune incredintarea copilului minor unuia dintre părinți, ceea ce echivalează cu o scindare a drepturilor părintești, în sensul că, după divort, acestea nu mai revin în mod egal părinților. În viziunea noului Cod civil, dată fiind aplicarea regulii stabilite la art. 397, menirea principală a instanței va fi aceea de a stabili locuinta copilului, în condițiile art. 400, de regulă la unul dintre părinți, ținând seama de interesul superior al copilului. Evident, teza finală a art. 397 permite instanței ca în anumite situații, temeinic motivate, să dispună scindarea exercitării autorității părintești, în sensul de a hotărî ca aceasta să se realizeze, după divort, doar de unul

DOSAR NR.

dintre părinți (art. 398) 47, respectiv să dispună, în mod excepțional, exercitarea autorității părintești de către alte persoane (art. 399) 48. Fată de cele mai sus precizate, acest criteriu trebuie înțeles astfel: locuința comună este atribuită sotului la care sa stabilit locuința copilului, dacă autoritatea părintească revine în comun sotelor divorțati; locuința se atribuie solului căruia i s-au încredințat copiii, atunci când instanța de divorț a dispus o asemenea măsură; Potrivit art. 398, dacă există motive întemeiate, având în vedere interesul superior al copilului, instanța hotărăște ca autoritatea părintească să fie exercitată numai de către unul dintre părinți. Celălalt părinte păstrează dreptul de a veghea asupra „modului de creștere și educare a copilului, precum și dreptul de a consimți la adopția sau la căsătoria acestuia. 48 Potrivit art. 399, în mod excepțional, instanța de tutelă poate hotărî plasamentul copilului la o rudă sau la o altă familie ori persoană, cu consimțământul acestora, sau într-o instituție de ocrotire. Acestea exercită drepturile și îndatoririle care revin părinților cu privire la persoana copilului. Instanța stabilește dacă drepturile cu privire la bunurile copilului se exercită de către părinți în comun sau de către unul dintre ei. În realitate este vorba despre exercitarea autorității părintești de către alte persoane, cum sugerează denumirea marginală a art. 399, deoarece aceste persoane vor exercita doar drepturile și îndatoririle părintești cu privire la persoana copilului, în timp ce drepturile cu privire la bunurile copilului vor fi exercitate de părinți în comun sau de unul dintre ei, după cum hotărăște instanța de tutelă. 169 b) În cazul în care acest criteriu nu poate fi aplicat (spre exemplu, nu există copii minori), criteriul subsecvent prevăzut este acela al culpei în desfacerea căsătoriei; c) dacă nici acest din urmă criteriu nu se poate valorifica (reținându-se, spre exemplu, o culpă comună și sensibil egală a sotelor în desfacerea căsătoriei), instanța de divorț va decide atribuirea beneficiului contractului de închiriere „ în funcție de posibilitățile locative proprii ale foștilor soti”. A apreciat că, în acest context, pe baza unei suverane aprecieri, instanța poate lua în considerare o multitudine de elemente, (spre exemplu, nevoia acută de locuință, vârsta, sănătatea, profesia, distanța, fata de locul de muncă etc.), pe baza cărora se va stabili care dintre soti este cel mai îndreptățit. Este important de precizat că, fiind instituite prin dispoziții imperative care intră în compunerea regimului primar, aceste criterii legale, la care a făcut referire, sunt obligatorii atât pentru instanța de judecată, cât și pentru soti, aceștia neputând aduce derogări prin convenția matrimonială încheiată, stabilind o altă ordine de prioritate. Orice clauză contrară trebuie considerată nescisă, nefiind producătoare de efecte juridice. În cazul locuințelor cu regim special reglementate de Legea nr. 114/1996, în principiu, instanța de divorț nu poate atribui beneficiul contractului de închiriere decât titularului, cu excepția situației, mai mult teoretice, în care fiecare din soti este deopotrivă îndreptățit a fi titular al unei astfel de locuințe. Un alt aspect de noutate față de reglementarea în vigoare, demn de semnalat, îl constituie obligația soțului căruia i s-a atribuit locuința comună de a plăti celuilalt o „ indemnizație de instalare ” într-o altă locuință. Această obligație nu există atunci când criteriul la atribuire a fost cel al culpei la divorț, în sensul că locuința s-a atribuit soțului inocent. Imputarea indemnizației va avea loc la partaj, fiind scăzută efectiv din ce primește soțul 170 beneficiar, realizându-se, pe această cale, o echilibrare patrimonială a soților. În ceea ce privește procedura de atribuire a beneficiului contractului de închiriere, textul instituie obligativitatea citării locatorului, în vederea asigurării opozabilității față de acesta a soluției de atribuire. Criteriile și regulile statuate pentru atribuirea beneficiului contractului de închiriere „se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soti, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânerii irevocabile 49 a hotărârii de partaj. art. 324 alin. (4) din N.C.civ.50 Precizează că și sub imperiul reglementării anterioare în materie locativă, criteriile legale de atribuire a beneficiului contractului de închiriere erau valorificate de instanțe și în cazul în care locuința constituia proprietate comună a solilor. Dacă locuința, care a avut calitatea de locuință a familiei, este proprietate exclusivă a unuia dintre soți, în principiu nu poate fi atribuită neproprietarului și

nici partajată. În literatura de specialitate și în practica judecătorească s-a admis totuși că la cererea soțului neproprietar instanța poate obliga proprietarul să asigure soțului său, precum și copiilor încredințați acestuia o suprafață locativă corespunzătoare, fie în locuința proprietatea sa, fie într-o altă locuință, în anumite condiții, se va putea dispune evacuarea provizorie a proprietarului până la îndeplinirea de către acesta a obligației privind asigurarea spațiului locativ. Ținând cont de caracterul temporar al acestei măsuri, precum și de împrejurarea că prin divorț nu se stinge obligația 49 Din eroare, textul face referire la data rămânerii irevocabile a hotărârii de partaj. În realitate, este vorba de hotărârea judecătorească definitivă, care, potrivit art. 320 din N.C.civ., constituie actul de lichidare a regimului matrimonial. 50 Precizează că acest alineat al art. 324 din N.C.civ. nu a existat în varianta adoptată de Senat (2004), fiind introdus în cadrul dezbaterilor din comisia parlamentară în vederea asumării răspunderii Guvernului. 171 legală de întreținere a părintelui proprietar față de copii, acesta având îndatorirea de a asigura o locuință corespunzătoare copiilor și chiar fostului soț, dacă sunt îndeplinite cerințele legale, ca o componentă a obligației de întreținere, apreciază că această măsură extremă ar putea fi dispusă în continuare de instanțe, dar cu maximă prudență și numai pe o perioadă limitată de timp, pentru a nu leza excesiv dreptul de proprietate și a păstra un just echilibru între interesele aflate în prezentă.

Pârâțul intimat interpretează că hotărârea privind beneficiul atribuirii locuinței conjugale se va da până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, astfel va trebui să existe o acțiune de partaj pe rol.

IV. Punctul de vedere al instanței:

Potrivit art. 324 Cod civil, (1) La desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți. (2) Soțul căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere este dator să plătească celuilalt soț o indemnizație pentru acoperirea cheltuielilor de instalare într-o altă locuință, cu excepția cazului în care divorțul a fost pronunțat din culpa exclusivă a acestuia din urmă. Dacă există bunuri comune, indemnizația se poate imputa, la partaj, asupra cotei cuvenite soțului căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere. (3) Atribuirea beneficiului contractului de închiriere se face cu citarea locatorului și produce efecte față de acesta de la data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă. (4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică în mod similar și în cazul în care unul este proprietatea comună a celor 2 soți, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj.

Pentru a evita o antepunțare asupra fondului cauzei, tribunalul nu va expune punctul de vedere asupra problemei de drept, dar apreciază necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1. Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 324 alin. 1 coroborat cu art. 324 alin 4 Noul Cod Civil prin sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” se înțelege că soluționarea petiției având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale unuia dintre soți la desfacerea căsătoriei este condiționat de existența pe rolul instanțelor de judecată a unui dosar având ca obiect partaj cu privire la locuința conjugală a părților sau sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” reprezintă momentul până la care o hotărâre pronunțată într-un dosar având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice.

DOSAR NR.

În temeiul dispozițiilor art. 520 al. 2 cod de procedură civilă va dispune suspendarea soluționării prezentei cauze până la pronunțarea hotărârii prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN NUMELE LEGII DISPUNE

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

1. Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 324 alin. 1 coroborat cu art. 324 alin 4 Noul Cod Civil prin sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” se înțelege că soluționarea petiului având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale unuia dintre soți la desfacerea căsătoriei este condiționat de existența pe rolul instanțelor de judecată a unui dosar având ca obiect partaj cu privire la locuința conjugală a părților sau sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” reprezintă momentul până la care o hotărâre pronunțată într-un dosar având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice.

Dispune înaintarea prezentei încheieri Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi, 26.09.2023.

Președinte,

Judecător,

Red. 01.11.2023
Tehnored. 2 ex./1 com.